karolis – statinaitės formos, raudonas, puoštas geltonos spalvos keturkampėmis akutėmis, kurių centre – juodos spalvos keturkampės akutės, trečias – raudonos spalvos, puoštas geltonomis smulkiomis akutėmis, kurių centre tamsesnės spalvos akutės, ketvirtas – raudonos spalvos, puoštas stambiomis ovaliomis akutėmis, kurių centre yra žalsvo stiklo akutės bei dvi įstrižos pasuktos juostelės.

Remiantis 2004 m. tyrimų rezultatais, buvo nustatyta, kad išlikusioje Bandužių kapinyno kalvos dalyje archeologinių vertybių dar yra. Likę dar neištirtų kapų, kurių kontūrai matėsi 2004 m. tirto ploto 190 P sienelėje. Taip pat 2004 m. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrimai kitoje Bandužių kapinyno kalvos dalyje, esančioje į ŠV nuo kapinaičių. Nustatyta, kad tai natūrali kalva, ji yra Bandužių kapinyno kalvos dalis, tik gerokai apardyta, dirbtinai suformuotais šlaitais. Plote 191 aptikta degėsinga dėmė su lipdytos keramikos fragmentu įrodo, kad šioje kalvoje taip pat gali būti archeologinių vertybių.

Bandužių kapinynui nustatyta saugoma teritorija, jis pasiūlytas vėl įrašyti į Lietuvos Respublikos NKVR.

BANDUŽIAI BURIAL GROUND

In 2004 in the Bandužiai burial ground an area of 34 m² was investigated. A female burial datable to the 2nd–3rd century and three small circular pits were found. One of the pits contained two hand-made pottery shards and a piece of natural amber. Many other hand-made pottery shards were collected from the topsoil layer. The protected territory of the Bandužiai burial ground was defined.

VIEŠVILĖS KAPINYNAI I IR III

Ugnius BUDVYDAS

2004 m. TIM tęsė 1998 m. pradėtus Viešvilės kapinyno I (A 1636, Jurbarko r., Viešvilės sen.) tyrinėjimus (žr. *ATL 1998 ir 1999 metais*, V., 2000, p. 255–256; *ATL 2001 metais*, V., 2002, p. 118–119; *ATL 2002 metais*, V., 2005, p. 99–101; *ATL 2003 metais*, V., 2005, p. 114–118). Kapinynas su pertraukomis tiriamas jau šeštus metus. Be to, 2004 m. atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrinėjimai naujai rastame Viešvilės kapinyne III (Jurbarko r.). Tyrinėjimus finansavo KVAD ir TIM. Surastos antropologinės medžiagos analizę atliko R. Jankauskas (VU MF).

Viešvilės kapinynas I (A 1636). Iš viso 2004 m. Š, ŠR kalvos dalyje ištirtas 108 m² plotas (perkasos XIII–XV). Aptikta 12 degintinių bei griautinių kapų.

Perkasa XIII (40 m²) iškasta aukščiausioje kalvos vietoje. Dalis perkasos XIII R sienelės sutapo su 2002 m. tirtos perkasos VII V sienele, o Š – su 2003 m. tirtos perkasos XII P sienele. Po velėna fiksuotas 20–35 cm storio tamsiai pilkos maišytos žemės sluoksnis. Po juo įvairiose perkasos vietose aptikti 6 duobių kontūrai, iš kurių 5 priklausė kapams.

Degintinis kapas 6. Kapo kontūras atsidengė 70 cm gylyje, duobė – 160x110 cm dydžio, orientuota iš PR į ŠV, užpildyta šviesiai pilku smėliu. Kapo pjūvis netaisyklingos pusapvalės formos, dugnas pasiektas 88 cm gylyje nuo dabartinio žemės lygio. Degintiniai kaulai aiškios sankaupos nesudarė, buvo paskleisti visame kapo plote bei gylyje. Įkapės fiksuotos 70–85 cm gylyje: kapo PR dalyje aptikta ge-

ležinė sagtis, greta jos – pasaginės segės cilindriniais galais dalis, 10 cm į V nuo jos rasta 20 cm ilgio grandelė. Šalia segės aptikti 2 vytinės antkaklės fragmentai. Visos įkapės nuo karščio apsilydžiusios ir deformuotos. Degėsių bei angliukų neaptikta. Kape palaidotas 25–40 m. nenustatytos lyties asmuo, be to, kai kurie degintiniai kaulai buvo gyvulio.

Degintinis kapas 7. Kapo kontūras atsidengė 50 cm gylyje, duobė apskritimo formos, 185 cm skersmens, užpildyta šviesiai pilku smėliu. Kapo pjūvis netaisyklingos pusapvalės formos, dugnas pasiektas 78 cm gylyje nuo dabartinio žemės lygio. Preparuojant kapo duobę visame jos plote bei gylyje rasta pavienių degintinių kaulų. Pirmos įkapės aptiktos 50 cm gylyje, kapo PR dalyje rastas vytinės antkaklės fragmentas, greta aptikta juostinės apyrankės dalis. Kapo viduryje, 50–70 cm gylyje aptikti keli smulkūs vytinių antkaklių, juostinių apyrankių fragmentai, įvijinis žiedas, molinis verpstukas ir kt. Beveik visos kape rastos įkapės nuo karščio apsilydžiusios ir deformuotos. Degėsių bei angliukų neaptikta. Kape palaidotas 25 m. nenustatytos lyties asmuo ir 5–10 m. vaikas.

Griautinis kapas 8. Kapo kontūras atsidengė 50 cm gylyje, duobė ištęsto ovalo formos, 85x65 cm dydžio, kampai užapvalinti, orientuota iš PR į ŠV. Ties duobės viduriu rastas lipdytas molinis puodelis. Pusapvalis kapo duobės dugnas pasiektas 66 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Preparuojant kapą neaptikta nei degėsių, nei degintinių kaulų. Sprendžiant iš kapo dydžio, tikriausiai čia buvo palaidoti nedeginti vaiko palaikai.

Degintinis kapas 9. Kapo kontūras atsidengė 110 cm gylyje, duobė ištęsto ovalo formos, 146x47 cm dydžio, orientuota iš PV į ŠR, užpildyta šviesiai pilkomis žemėmis. Pjūvyje duobė netaisyklingos pusapvalės formos, dugnas pasiektas 147 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Preparuojant kapo duobę visame jos plote bei gylyje rasta pavienių degintinių kaulų. Įkapės fiksuotos 90–110 cm gylyje: prie duobės ŠR krašto aptikta geležinė sagtis, 20 cm į ŠV nuo jos rastas peilis ir peilio įkotės fragmentas. Visame kapo plote aptikta smulkių rūdžių gabalų. Degėsių bei angliukų nerasta. Kape palaidotas 25–40 m. nenustatytos lyties asmuo, taip pat rasta degintinių kaulų, kurie priklausė 2 stambiems žinduoliams (ožiui ir kiaulei?).

Degintinis kapas 10. Kapo kontūras atsidengė 50 cm gylyje, duobė ovalo formos, 105x80 cm dydžio, orientuota iš PV į ŠR, užpildyta šviesiai pilkomis žemėmis. Dugnas pasiektas 65 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Mirusiųjų kaulai bei įkapės sudėtos kapo viduryje, jos sukrautos į 4 atskiras krūveles, tarsi juosusias degintinius kaulus. Tarp jų rasta ginklų, papuošalų, su raiteliu bei žirgu susijusių dirbinių. Mirusieji buvo palaidoti su 2 kalavijais, 3 įmoviniais ietigaliais, 2 peiliais, 3 žąslais (2 iš jų miniatiūriniai), 2 balnakilpėm, 2 geležinėm sagtim. Kape aptikta smulkių vytinių antkaklių, juostinių apyrankių fragmentų, 5 įvijiniai žiedai, rasti 2 juostų audimo įrankiai ir kt. Tarp įkapių gausiai aptikta audinio fragmentų, kas reikštų, kad dalis dirbinių į kapą buvo sudėti medžiaginiuose maišeliuose. Be to, kapo dugne po metaliniais dirbiniais rasta medinių lentų ar lentelių fragmentų. Degėsių bei angliukų neaptikta. Ginklai apeiginiais tikslais sulankstyti. Kape palaidotas 5–10 m. vaikas, suaugusi moteris ir 25 m. vyras.

Perkasa XIV (28 m²) iškasta greta 2003 m. tyrinėtos perkasos XII V sienelės. Nuėmus perkasos paviršių dengusios 16–20 cm storio velėnos sluoksnį atsidengė tamsiai pilkos maišytos žemės sluoksnis. Jo storis nevienodas, įvairiose perkasos vietose svyravo nuo 20 iki 35 cm. 40–45 cm gylyje nuo žemės paviršiaus visame perkasos plote pasiektas neju-

dintas geltonas smėlis. Tyrimo metu neaptikta jokių žmogaus veiklą liudijančių pėdsakų.

Perkasa XV (40 m²) iškasta aukščiausioje kalvos vietoje. Jos R sienelė sutapo su perkasos XIII V sienele, o Š – su perkasos XIV P sienele. Po velėna fiksuotas 20–35 cm storio tamsiai pilkos maišytos žemės sluoksnis. Po juo, 55 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus įvairiose perkasos vietose aptikti 8 kapų kontūrai.

Griautinis kapas 11. Kapo kontūras atsidengė 55 cm gylyje, duobė ištęsto ovalo formos, 105x55 cm dydžio, orientuota iš PR į ŠV. Duobės kampai užapvalinti, kapo V kampas suardytas XX a. iškastos duobės. Kapo ŠV dalyje 55 cm gylyje rastas lipdytas molinis puodelis. Kapo duobės dugnas pasiektas 70 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, pjūvyje duobė pusapvalės formos. Degėsių bei mirusiojo kaulų neaptikta. Tai vaiko kapas.

Griautinis kapas 12. Kapo kontūras atsidengė 55 cm gylyje, duobė ištęsto ovalo formos, 105x70 cm dydžio, orientuota iš R į V. Duobės kampai užapvalinti. Duobės ŠV krašte 67 cm gylyje rastas lipdytas puodelis. Kapo duobės dugnas pasiektas 75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, pjūvyje duobė pusapvalės formos. Degėsių bei mirusiojo kaulų neaptikta. Tai vaiko kapas.

Degintinis kapas 13. Kapo kontūras išryškėjo 55 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, jis netaisyklingos formos, labiau primena ištęstą ovalą, tačiau PR kapo dalis gerokai platesnė už ŠV. Kapas 185 cm ilgio, duobės PR dalyje 150 cm, ŠV – 87 cm pločio. Duobė orientuota iš PR į ŠV, kampai užapvalinti. Kapo duobės kontūrai ryškūs, su šviesiai pilkomis žemėmis. Preparuojant kapą 75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus kapo viduryje aptiktas molinis puodelis, sprendžiant iš jo padėties, jis buvo įmestas jau užkasant kapą. Degintiniai kaulai bei įkapės fiksuoti 105–110 cm gylyje kapo ŠV dalyje. Kaulai rasti kompaktiškame 60x45 cm dydžio plote. Ant jų be aiškios tvarkos buvo sudėtos įkapės: vytinių antkaklių fragmentai, pasaginė segė, laiptelinė segė, 7 juostinių bei įvijinių apyrankių fragmentai, 3 įvijiniai žiedai, kalavijas, 2 įmoviniai ietigaliai, 3 peiliai, pentinas ir kt. Kai kur po įkapėmis rasta medinių lentų fragmentų. Kape degėsių bei angliukų nerasta. Ginklai apeiginiais tikslais sulankstyti. Degintiniai kaulai priklausė ne mažiau kaip dviems asmenims – 25–40 m. vyrui ir apie 4 m. vaikui. Mirusieji sudeginti kartu su stambiu žinduoliu.

Degintinis kapas 14. Šis kapas aptiktas dviejų perkasų XIII ir XV sandūroje. Duobė ištęsto netaisyklingo ovalo formos, orientuota iš R į V. Kapas 220 cm ilgio, R krašte – 145 cm, V – 30 cm pločio. Kapo duobės kontūrai ryškūs, su šviesiai pilkomis žemėmis. Duobės dugnas pasiektas 110 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, pjūvyje duobė pusapvalė. Degintiniai kaulai bei įkapės fiksuoti 95–110 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Kaulai aptikti 56x40 cm dydžio plote, kapo viduryje. Įkapės padėtos ant jų arba šalia, smulkesni dirbiniai buvo įsimaišę tarp kaulų. Dalis įkapių aptikta kiek aukščiau, ant duobės šlaito. Kapo V dalyje rasta žirgo dantų fragmentų. Kape rasti vytinių antkaklių fragmentai, 3 pasaginės segės, kryžinė segė, 5 juostinių apyrankių fragmentai, 2 įvijiniai žiedai, 3 įmoviniai ietigaliai (vieno iš jų įmova dengta baltu metalu), 6 peilių fragmentai, žąslai, 4 verpstukai, 3 stikliniai bei gintariniai karoliai ir kt. Įkapės nuo ugnies apsilydžiusios ir deformuotos. Ietigaliai apeiginiais tikslais sulankstyti. Degėsių bei angliukų kape neaptikta. Kape palaidotas daugiau kaip 40 m. vyras.

Degintinis kapas 15. Kapo kontūras išryškėjo 45 cm gylyje, jis netaisyklingo ištęsto ovalo formos, orientuotas iš P į Š. Kapas 160x90 cm dydžio. Duobės dugnas pasiektas

65 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, pjūvyje duobė netaisyklingos pusapvalės formos. Degintiniai kaulai rasti visame kapo plote bei gylyje, aiškios koncentracijos nesudarė. Įkapės fiksuotos 45–50 cm gylyje, išsidėsčiusios be aiškios tvarkos. Kape rasta pasaginė segė, kalavijo buoželė ir keletas smulkių nuo ugnies apsilydžiusių dirbinių. Kape rasti greičiausiai dviejų asmenų kaulai – suaugusio vyresnio amžiaus žmogaus (per 40 m.) ir iki 10 m. vaiko.

Degintinis kapas 16. Rastas dviejų perkasų XIII ir XV sandūroje, 75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Duobė ištęsto ovalo formos, 165x100 cm dydžio, orientuota iš PR į ŠV. Kapo kontūrai ryškūs, su šviesiai pilkomis žemėmis. Kapo dugnas pasiektas 100–105 cm gylyje, pjūvyje duobė pusapvalė. Degintiniai kaulai rasti 95–100 cm gylyje, ant duobės pagrindo, kapo ŠV dalyje – 70x50 cm dydžio plote. Virš kaulų buvo padėtos įkapės, smulkesnės (pvz., įvijos) buvo įsimaišiusios tarp jų. Kape aptikti 6 juostų audimo įrankiai (3 iš jų dengti baltu metalu), gausiai rasta vytinių antkaklių fragmentų, 11 pasaginių segių, laiptelinės segės fragmentas, 2 kryžinės segės (dengtos baltu metalu), apskrita segė, 3 žiedinės segės (dengtos baltu metalu), 7 įvijiniai žiedai, sulankstytas kalavijas, peilis, verpstukas ir kt. Dalis įkapių į kapą dėtos medžiaginiuose maišeliuose. Po kalaviju rasta medinių lentų fragmentų. Degėsių bei angliukų neaptikta. Dalis dirbinių nuo karščio apsilydę ir deformuoti. Kape palaidotas 30–50 m. vyras.

Degintinis kapas 17. Rastas 75–85 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Duobė ištęsto ovalo formos, 170x150 cm dydžio, orientuota iš R į V. Kapo kontūras vietomis neryškus, todėl fiksuotas intuityviai. Dugnas pasiektas 105 cm gylyje, pjūvyje jis netaisyklingos pusapvalės formos. Degintiniai kaulai ir įkapės fiksuoti 75–105 cm gylyje, aiškios koncentracijos nesudarė, paskleisti po visą kapo plotą ir gylį. Kape aptiktos 2 pasaginės segės, 2 įmoviniai ietigaliai, 2 sagtys. Likusios įkapės – smulkūs vytinių antkaklių bei geležinių apkalų fragmentai. Dalis dirbinių nuo karščio apsilydę ir deformuoti. Degintiniai kaulai greičiausiai priklausė suaugusiam asmeniui (20–40 m.) ir vaikui iki 10 m. Kartu su žmogaus kaulais rasti stambaus žinduolio (galvijo?) kaulai.

Degintinis kapas 18. Rastas 75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Duobė ovalo formos, 110x65 cm dydžio, orientuota iš R į V. Kapo kontūras vietomis neryškus, todėl fiksuotas intuityviai. Dugnas pasiektas maždaug 95 cm gylyje, pjūvyje jis netaisyklingos pusapvalės formos. Degintiniai kaulai aptikti 85–95 cm gylyje, koncentravosi kapo viduryje – 53x20 cm dydžio plote. Įkapės fiksuotos 80–90 cm gylyje: įvairiose duobės vietose aptikta vytinių antkaklių, juostinių apyrankių fragmentų, pasaginė segė, įvijinis žiedas, diržo skirstiklis, geležinių apkalų fragmentų, gintarinis karolis. Degėsių bei angliukų nerasta. Kape greičiausiai palaidotas vyras (per 40 m.).

Sprendžiant pagal įkapes (pasagines cilindriniais ir aguoniniais galais bei žiedines ir kryžines seges ir kt.), degintiniai bei griautiniai kapai, aptikti Viešvilės kapinyne I, datuotini X–XI a.

Viešvilės kapinynas III aptiktas 2003 m. nedidelėje kalvelėje, apie 150 m į Š nuo aukščiau aptarto paminklo. Kapinynas ilgą laiką buvo ariamas, todėl dirvoje buvo gausu degintinių kaulų ir nuo ugnies apsilydžiusių dirbinių fragmentų. 2004 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų tikslas buvo nustatyti paminklo pobūdį, chronologiją ir teritoriją. Tyrimų metu ištirtas 92 m² plotas (perkasos I–VI). Ir tik perkasoje I buvo aptikta atsitiktinių radinių ir suardytų degintinių bei griautinių kapų.

Perkasa I (18 m²) išmatuota 70 m į PV

(210°) nuo aukštos įtampos elektros stulpo, aukščiausioje kalvelės vietoje. Tik pradėjus tyrimo darbus jau paviršiuje buvo surinkta daug degintinių kaulų bei dešimtys atsitiktinių radinių. Nuėmus vadinamąjį velėnos sluoksnį (kalvelė buvo užsėta grikiais) atsidengė 15–20 cm storio ariamas tamsiai pilkos maišytos žemės sluoksnis, kuriame aptikta degintinių kaulų bei pavienių atsitiktinių radinių. Po juo, 25–30 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, visame perkasos plote atsidengė intensyvus 10–20 cm storio degėsingas juodos žemės sluoksnis, kuris taip pat ilgą laiką buvo ariamas. Šiame sluoksnyje aptikta daug degintinių kaulų, daugiau nei keli šimtai lipdytos keramikos bei atsitiktinių dirbinių fragmentų. Gausiausią radinių dalį sudarė vytinių antkaklių, pasaginių segių, juostinių apyrankių dalys, stikliniai karoliai. Tyrimų metu aptiktas įmovinis ietigalis, puoštas skliautiniu ornamentu.

Nuėmus šį kultūrinį sluoksnį, kai kuriose perkasos vietose matėsi traktoriaus giluminio plūgo arimo žymės bei atsidengė spėjamų kapų kontūrai ar dirbinių koncentracijos, kurias būtų galima sieti su kapais.

Kapas 1. Rastas 35 cm gylyje, šalia perkasos P sienelės. Jame 2 moliniai lipdyti puodeliai rasti vienas šalia kito, vienoje linijoje, truputi pavirtę ant šono. Kapo kontūro fiksuoti nepavyko, be to, nerasta jokių mirusiojo kaulų fragmentų ar metalinių dirbinių, neaptikta ir degėsių su angliukais. Tačiau sprendžiant pagal ankstesnių bei 2004 m. Viešvilės kapinyno I (A 1636) archeologinių tyrimų rezultatus galima teigti, jog šie puodeliai priklausė griautiniam vaiko kapui.

Kapas 2. Apie 35 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, šalia perkasos P sienelės aptiktas lipdytas puodelis, greta rasta pasaginė segė. Kapas tikriausiai taip pat buvo vaiko. Kapo kontūro fiksuoti nepavyko, nerasta ir mirusiojo kaulų fragmentų.

Kapas 3. Aptiktas 65 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, greta perkasos Š sienelės. Kapo kontūro fiksuoti nepavyko, rastos tik kelios įkapės (antkaklės fragmentas (?), pasaginė segė, įvijinė apyrankė) bei keli mirusiojo dantys. Palaikai buvo 4–8 m. vaiko.

Degintinis kapas 4. Kapo kontūras atsidengė 25 cm gylyje nuo dabartinio žemės lygio. Duobė 30x30 cm dydžio, kraštai neryškūs, viduje aptikti negausūs degintiniai kaulai, kurie buvo supilti ant įkapių. Viršutinė kapo dalis nuarta. Įkapės fiksuotos 25–30 cm gylyje: tai 2 įmoviniai ietigaliai sukryžiuotomis plunksnomis (vieno įmova puošta skliautiniu ornamentu), kalavijo skersinis, sagtis, trinariai žąslai ir kt. Ietigaliai apeiginiais tikslais sulankstyti. Kape rasti degintiniai kaulai ne žmogaus.

Degintinis kapas 5. Kapo kontūras atsidengė 25 cm gylyje nuo dabartinio žemės lygio. Duobė 38x40 cm dydžio, viduje aptikti negausūs degintiniai kaulai, kurie buvo supilti ant sulankstyto vienašmenio kalavijo bei 2 įmovinių ietigalių. Viršutinė kapo dalis nuarta, kape buvo palaidotas 20–40 m. vyras.

Kapas 6. 40 cm gylyje nuo dabartinio žemės lygio aptiktas griautinis kapas. Mirusysis palaidotas galva į PR. Galvos srityje rastos neaiškaus tipo antkaklės bei audinio fragmentai. Kiek žemiau, apie 10 cm į Š nuo antkaklės aptiktos 2 įvijinės apyrankės, gulėjusios lygiagrečiai viena kitai. Atstumas tarp jų – 8 cm. Virš apyrankių rasta daug mineralizuoto audinio fragmentų. Tai leidžia spėti, jog mirusysis buvo susuktas į audinį. Apie 30 cm į Š nuo antkaklės, kapo kojūgalyje rasti du lipdyti puodeliai. Sprendžiant iš kapo ir įkapių dydžio, kapas buvo vaiko.

Viešvilės kapinyno III archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu rasta medžiaga leidžia šį paminklą datuoti IX–XII a. Neabejotina, kad abu Viešvilės kapinynai sudarė vientisą archeologinį kompleksą.

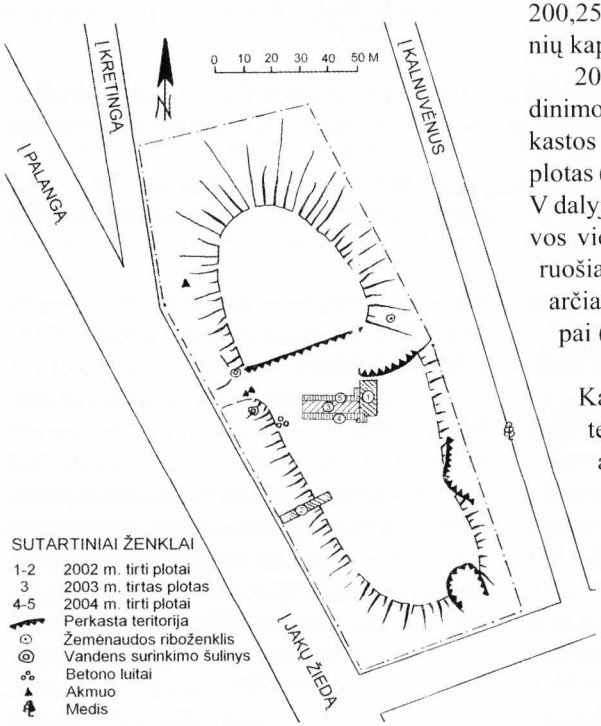
VIEŠVILĖ BURIAL GROUNDS I AND III

In 2004 the TIM continued investigations of the Viešvilė burial ground I (A 1636, Jurbarkas district) started in 1998 and performed archaeological survey of the Viešvilė burial ground III, which is situated 150 m northwards. The total area of 200 m^2 was investigated; 18 cremations and inhumations were found. Burials of both burial grounds contained items typical for the 9th–12th century. This implies that both sites used to make an integral burial complex.

KALNUVĖNŲ KAPINYNAS

Julius KANARSKAS

Kalnuvėnų kapinynas, esantis Sendvario sen., Klaipėdos raj., išaiškintas dar 2001 m. Kadangi jis smarkiai apnaikintas ruošiant vietą degalinei, tai 2002 m. buvo pradėti suardytos kapinyno dalies tyrimai, kuriuos vykdė archeologė Rėda Nemickienė. Jų metu ištirtas 200,25 m^2 plotas, aptikta 13 apardytų griautinių kapų, datuojamų IX–XI a. (33 pav.).

33 pav. Kalnuvėnų kapinynas: 2002–2004 m. tyrinėtų plotų planas. *J. Kanarsko brėž.*

Fig. 33. Kalnuvėnai burial ground: layout of the sites investigated in 2002–2004.

2004 m. tyrimai buvo tęsiami žemės judinimo darbų suardytoje kalvos dalyje, kur iškastos 2 perkasos (4, 5) ir ištirtas 94,75 m^2 plotas (33 pav.). Nustatyta, kad tyrinėto ploto V dalyje, kurioje seniau buvo aukščiausia kalvos vieta, kapų nebelikę – jie buvo nukasti ruošiant vietą degalinei. Tuo tarpu R dalyje, arčiau kalvos šlaito, aptikti 4 griautiniai kapai (kapai 14–17) ir 1 stulpavietė.

Griautiniai kapai datuojami X–XI a. Kapuose 14, 16, 17 buvo palaidotos moterys, o kape 15 – nenustatytos lyties ir amžiaus vaikas. Kapus 14 ir 15, kuriuos skyrė 45–50 cm tarpas, vieną su kitu kojūgalių srityje jungė negilus 80 cm pločio perkasas. Tai liudija, kad čia palaidota motina su vaiku.

Kapų kontūrai atsidengė 3–12 cm gylyje, po perstumdytų žemių sluoksniu. Visos duobės galvūgalyje stačiakampio plano, o link kojūgalio siaurėja ir apvalėja. Vaiko kapo ilgis – 1,80 m, plotis – 78–50 cm. Suaugusiųjų kapų ilgis siekia nuo 2,66 iki 3,04 m (kapai 16, 17), o plotis – nuo